

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
5.Bf.108/2016/16. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. év november hó 11. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T E T

A kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmények miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 8.B.1006/2015/32. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott terhére rótt kábítószer kereskedelem büntettét kísérletnek minősíti, mellőzi a bűnsegédi elkövetésre utalást.

A bűncselekmény jogszabályi megjelölését a Btk. 176.§ (1) bekezdés III. fordulatára és (3) bekezdésre módosítja.

A lőfegyverrel visszaélés büntettének jogszabályi megjelölésénél feltünteti az (1) bekezdés mellett annak a) pontját is.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott előzetes letartóztatásának befejező időpontja 2016. január 25. napja, míg azt követően elrendelt lakhelyelhagyási tilalom befejező időpontja 2016. november 11. napja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

A Fővárosi Törvényszék a 2016. január 25. napján kihirdetett 8.B.1006/2015/32. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki kábítószer kereskedelem büntettében, mint bűnsegédet [Btk. 176.§ (1) bekezdés II. fordulat, (3) bekezdés], kábítószer birtoklása büntettében ([. 178.§ (1) bekezdés I. és IV. fordulat] és lőfegyverrel visszaélés büntettében [Btk. 325.§ (1) bekezdés].

Ezért - halmazati büntetésül - 4 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetésből a vádlott a kétharmad részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött időnek a szabadságvesztésbe történő beszámításáról, az eljárás során lefoglalt tárgyakról és a bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész súlyosabb minősítés megállapításáért és a büntetés súlyosításáért, a vádlott és a védője pedig részben felmentés, részben enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.198/2016/1. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, egyszersmind a védelmi perorvoslatokat nem találta alaposnak.

Kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le az eljárást. A vád tárgyává tett cselekmények elbírálásához szükséges bizonyítékokat beszerezte, értékelési körébe vonta, de ennek eredményeként az 1. tényállási pontot hiányosan állapította meg, ezért az ítélet részlegesen megalapozatlan. E megalapozatlanságot viszont helyes ténybeli következtetések útján, a tényállás kiegészítésével kiküszöbölhetőnek minősítette.

Az elsőfokú bíróság mulasztását abban jelölte meg, miszerint az általa megállapított tények alapján a vádlott által szállított marihuána további sorsát illetően szükséges ténybeli következtetések levonását elmulasztotta.

Rámutatott arra, miszerint az már nem a tudattartalmat érintő következtetés, hogy mi volt annak a személynek a további célja a kábítószerrel, akinek a vádlott azt szállította, hanem tényállásra tartozó kérdés, amelyre a tényként megállapított előzményekből lehet következtetést vonni - így a megbízás módjából, a marihuána mennyiségéből és az anyagi ellenszolgáltatás meglétéből. Ezek alapján megállapítható, hogy az az ismeretlen személy, akinek a részére a vádlott a kábítószert szállította, haszonnal történő továbbértékesítés céljából kívánta azt megszerezni. Ez utóbbival indítványozta tehát a tényállás kiegészítését, míg egyebekben a tényállást megalapozottnak minősítette.

A Főügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét teljesítette. Ennek során részletes elemzését adta a bizonyítékoknak, tartalmilag hűen foglalta össze a vádlott eljárás során tett vallomásait és azokat egybevetette önmagával, egymással és az eljárás egyéb adataival is. A megállapított tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, tévedett viszont az 1. tényállási pontnál a vádlott elkövetői magatartásának és az elkövetői alakzatnak a megítélésénél.

Hivatkozott arra, hogy a jelen esetben a bíróság az ítéleti tényállásban tényként rögzítette, miszerint a vádlott a vele szemben történt rendőri intézkedéskor 12,2 kg - 980 gramm total-THC tartalmú - marihuánát szállított egy ismeretlen személy megbízása alapján egy másik ismeretlen személynek. Ugyancsak tényként rögzítette azt, hogy a vádlott e tevékenységéért anyagi ellenszolgáltatásban részesült, valamint, hogy a vádlott a szállítói tevékenység elvégzéséhez kocsit bérelt.

Mindezen tényekből, vagyis a szállított marihuána mennyiségéből, az ügylet természetéből, valamint azon konkrét tényből, hogy a vádlott maga is ellenszolgáltatás fejében végezte a szállítói tevékenységet, arra kell következtetést vonni, hogy az általa szállított marihuánát az ismeretlen személy vagy maga, vagy további más ismeretlen személyen, esetleg személyeken keresztül bizonyosan több fogyasztó részére kívánta a későbbiekben értékesíteni, mégpedig haszonnal.

Utalt a Kúria 1/2007. Büntető Jogegységi határozatának értelmezésére is, mely szerint kábítószert az hoz forgalomra, aki azt - akár ellenérték fejében, akár ingyenesen - több személy részére juttatja, a forgalomba hozatal azonban úgy is történhet, hogy az elkövető csak egy személlyel áll közvetlen kapcsolatban, de nem kizárólag azzal a szándékkal, hogy azt a megszerző maga fogyassza el, hanem avégett, hogy másnak vagy másoknak továbbadja. Forgalomba hozatalnak minősül továbbá a kábítószer több személynek történő hozzáférhetőségének biztosítása is, ha az egyetlen személyen keresztül, egy szállítással történik. Az elkövető forgalomba hozatali szándékára az átadott kábítószer mennyiségéből is következtetni lehet.

Mindebből álláspontja szerint egyedül arra vonható jogi következtetés, hogy a vádlott cselekményét annak tudatában követte el, hogy az ismeretlen személy az általa leszállított marihuánát végső soron több fogyasztóhoz és ellenérték fejében fogja eljuttatni. Ezért a vádlott 1. tényállási pontban írt

magatartása helyesen a Btk. 176.§ (1) bekezdés III. fordulatóba ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő jelentős mennyiségre, forgalomba hozatallal elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette kísérletének minősül.

Meglátása szerint a vádlott e cselekményt önálló tettesként követte el, hiszen a forgalomba hozatal felölel minden olyan részeselekményt, amely a kábítószer több személy részére történő eljuttatásához szükséges, és e körbe tartozik a kábítószer szállítása és átadása is.

A minősítést a 2. és a 3. tényállási pont esetében törvényesnek ítélte azzal, hogy a lőfegyverrel visszaélés bünteténél a rendelkező részben a törvényhely bekezdése mellett annak a) pontját is fel kell tüntetni.

A bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság a Főügyészség álláspontja szerint helyesen határozta meg, de indokolatlanul vetette el konkrét statisztikai adatok hiányára hivatkozással a kábítószerrel kapcsolatos cselekmények elszaporodottságára vonatkozó ügyészi érvelést, és ekként ennek súlyosító körülménykénti értékelését. E körben arra utalt, hogy a kábítószer elleni küzdelem össztársadalmi célkitűzés, amelyért különböző módon és feladattal számos állami és civil szervezet működik együtt. Így olyan társadalmi szintű információrendszer áll rendelkezésre, melyből aggálytalanul megállapítható a cselekmények nagyfokú elszaporodottsága.

A bíróság által enyhítő szakasszal kiszabott büntetés a büntetési célokat nem szolgálja megfelelően. A bűnhalmazatra figyelemmel 5 évtől 20 évig terjedő szabadságvesztés kiszabására volt és van lehetőség, melynél a Btk. 80.§ (2) és (3) bekezdése értelmében a középértéket kell irányadónak tekinteni. A büntetési tétel alsó határától elmaradó szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartama aránytalanul enyhe, a büntetési célok teljesülése érdekében ezért mind a fő-, mind a mellékbüntetés tartamának emelése indokolt.

Mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéletábla a törvényszék ítéletét változtassa meg az átiratban foglaltak szerint, a tényállást egészítse ki, a minősítést helyesbítse, a fő- és mellékbüntetést súlyosítsa, egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

A védő fellebbezését a Fővárosi Ítéletáblánál 2016. november 7. napján előterjesztett beadványában írásban is indokolta.

Ebben tényállási pontonként vette számba az elsőfokú bíróság ítéletével kapcsolatos álláspontját.

Az 1. tényállást illetően meglátása szerint a bíróság a kábítószer szállítása körében elsődlegesen a vádlott által előadottakra, ezen túlmenően tanúvallomásokra alapította megállapításait, szikáran csak azoknak a tényeknek a rögzítésére szorítkozva, amelyek az eljárás során konkrétan megállapíthatóak voltak. Ennek folytán - álláspontja szerint helyesen - nem vont le abban a körben semmilyen további következtetést, hogy az, akinek a kábítószer át kellett volna adnia, mit tett volna az átvett kábítószerrel, továbbadta volna-e ellenérték fejében vagy ingyenesen.

Összességében tehát egyetértett a törvényszék azon álláspontjával, mely szerint többletadatok hiányában nem állapítható meg a kereskedési magatartás.

A 2. tényállási pontban írt kábítószer-birtoklással kapcsolatosan utalt arra, hogy a töretlen bírói gyakorlat konkrét adatok hiányában - az ártatlanság vélelmének szem előtt tartása mellett - saját fogyasztás tekintetében csak csekély mennyiségre történő minősítést alkalmaz. Jelen esetben azonban a 13 tő kannabisz önmagában is ún. „alapveti mennyiségnek” minősül, amely a levágott

ágvégek hatóanyagával együtt sem változik. Így e tényállási pont, valamint az ennek alapján meghatározott minősítés kapcsán is osztotta a törvényszék okfejtését.

A 3. tényállási pontban rögzített lőfegyverrel visszaélést megalapozó tényállás tekintetében kérte, hogy a másodfokú bíróság a vádlott meg nem cáfolt védekezését fogadja el, mely szerint a vádlott abban a téves feltevésben járt el, hogy nem éles lőfegyvert tart magánál emléktárgyként.

Bár nem vitatta, hogy a vádlottnak valóban lett volna arra lehetősége, hogy utánanézzon: a fegyver engedélyköteles volt-e vagy sem, azonban a fegyver korábbi sorsáról hiányos adatai voltak, kizárólag arról bírt tudomással, hogy a pisztoly az édesapjáé volt. Édesapja általa ismert személyisége alapján alappal bízhatott abban, hogy ha és amennyiben engedélyköteles fegyver volt a birtokában, akkor annak a tartásához szükséges lépéseket az édesapja nyilván megtette volna.

E vádpont tekintetében ezért a Btk. 20.§ (1) és (2) bekezdésének alkalmazásával, azaz ténybeli és társadalomra veszélyességben való tévedés alapján a vádlott felmentésére tett indítványt.

A büntetés kiszabása körében hangsúlyozta a vádlott javára jelentkező tényezőket, így köztük azt, hogy letartóztatását megelőzően főiskolára járt, tanulmányait csak kivételes lehetőségként folytathatta, s ily módon a 2016-2017-es tanévben lehetősége adódott, hogy lediplomázhasson. Emellett büntetlen előéletű, vele szemben azóta sem indult büntetőeljárás, a fogvatartásának megszűnését követően azonnal munkába állt. 3 éve élettársi kapcsolatban él, közösen gyermeket vállaltak. Az ügyben továbbá bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomást tett, tettét megbánta.

Ezekre figyelemmel mutatott rá arra, hogy a végrehajtandó szabadságvesztés - legyen az bármilyen tartamú is - a vádlott esetében immár megtorló jellegű volna, és kettétörné az éppen felépülő életét.

Mindezek alapján elsődlegesen azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az enyhítő szakasz lehetőségének teljes kimerítésével és a Btk. 38.§ (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával vegye kitöltöttnek a szabadságvesztés büntetést.

Másodlagosan a Btk. 85.§ (1) bekezdésében foglaltak szerinti próbaidőre felfüggesztett - a Btk. 82.§ (2) bekezdés b) vagy c) pontja alkalmazásával meghatározott - szabadságvesztés kiszabását kérte, akár a próbaidő maximális tartamának kihasználásával.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész az indítványában foglaltakat változatlanul fenntartva a büntetés súlyosítását kérte.

Írásbeli indokait ki is egészítette, s ennek keretében nyelvtani elemzéssel vezette le, milyen okok miatt látta ténybeli következtetésnek, nem pedig a védői minősítés szerinti spekulációnak azt a megállapítást, hogy mi lett „volna” a sorsa a vádlott által szállított kábítószernek.

Álláspontja szerint a feltételes mód használata a magyar nyelvben jövőbeni eseményt takar, amely bekövetkezhet bizonyosan a korábbi eseményekből következően, de lehet az valószínűség, lehet bizonytalan, vagy akár ki is zárható.

Jelen esetben a korábban feltárt tényekből bizonyosan bekövetkező jövőbeni eseményre lehet következtetni, de ezt az elsőfokú bíróság nem vonta le, holott a jogi következmény megítélése szempontjából ennek kiemelkedő szerepe lett volna.

A büntetés kiszabás körében a védelemmel egyetértve maga is fontosnak tartotta, hogy az elkövető utólag belássa, megbánja a tettét, és ezt a jelen esetben a társadalomba beilleszkedni igyekvő vádlott javára kell értékelni, de annak kisebb súlya van egy akár életfogytiglani büntetéssel is büntetni rendelt bűncselekmény esetén.

Az ügyben túlnyomó többséget képviselnek az enyhítő körülmények, ezért okkal lehet eltérni a büntetési középértéktől lefelé, de még mindig a büntetési tételkereten belül kell, hogy érvényesüljenek, és nem alapozzák meg az enyhítő szakasz alkalmazását.

Mindemiatt tehát súlyosabb szabadságvesztés és közügyektől eltiltás alkalmazását kérte.

A védő a fellebbezését szintén változatlanul fenntartotta.

Az ügyészi perbeszédre reagált elsőként, és a vádhatóság ténybeli következtetését vitatva arra mutatott rá, hogy a kétséget kizáróan nem bizonyított tényeket nem lehet a vádlott terhére róni.

A jelen esetben pedig csak azt lehet megállapítani, hogy a vádlottra lett bízva kábítószer, aki egyszerű futár szerepet töltött be. A futárok magatartásának értékelése során a gyakorlat a kereskedést, illetve a forgalomba hozatalt csak akkor állapítja meg, ha ahhoz kapcsolódik valamilyen többlet-magatartás, például a kábítószer továbbadja, vagy korábban már többször ugyanilyen bűnös szállítást végzett. Ilyenre azonban az ügyben adat nem merült fel.

Ezért az 1. tényállással kapcsolatban az volt a meggyőződése, hogy a másodfokú bíróságnak a tényállás kiegészítését, és a minősítés megváltoztatását célzó ügyészi fellebbezésben írtakat el kell utasítania.

A 2. tényállási pont tekintetében felvetette, hogy a vádlott nem vesződött volna a marihuána termesztésével, ha tudta volna, hogy az a csomag, amit szállít, ugyanilyen kábítószer tartalmaz, hiszen egyszerűbb lett volna abból a saját fogyasztási adagját elvenni. Meglátása szerint ezek a körülmények is azt bizonyítják, hogy nem volt tudomása arról, mit szállít.

A 3. pont vonatkozásában kétségesnek találta, hogy a körülmények alapján a vádlott valóban tudott-e arról, hogy lőfegyvernek minősülő tárgyat tart magánál. Amikor ugyanis a fegyvert gyermekként édesapja hagyatékában megtalálta és a saját szobájában elhelyezte, dísz tárgyként kezelte, ezek alapján alappal merül fel, hogy tévedésben járt el.

Ezt támasztja alá az is, hogy a lőfegyverhez semmilyen lőszer nem volt, ha tehát bármilyen bűnös gondolatától vezérelve tartotta volna, nyilván szerzett volna hozzá lőszert, vagy a fegyvert elrejtette volna.

Emellett másodlagosan a szándékosság hiányával érvelt. Az elsőfokú bíróság eshetőleg szándékra irányuló érvelésével szemben meglátása szerint legfeljebb hanyag gondatlanság terhelheti a vádlottat, mert a fegyver szakértő általi megvizsgálását, és ekként a szükséges engedélyek beszerzését - a tőle elvárható kellő körültekintést - elmulasztotta. A bűncselekmény azonban csak szándékosan valósítható meg, így emiatt is felmentésnek van helye.

A joghátrányt illetően utalt arra, hogy bár a vádlott bevallása szerint kilenc évig nem tudta elvégezni azt az iskolát, amelyre figyelemmel a büntetés enyhítését kérték, a vádlott annak okára elfogadható magyarázattal szolgált. Jelenleg az iskolától megkapta az utolsó lehetőséget, hogy a diplomáját megszerezhesse, és ha ezzel nem tud élni, az eddigi összes tanulmánya kárba vész.

Hangsúlyozta, hogy a vádlott példamutató életet él az előzetes fogvatartásának megszüntetése óta, ennek alátámasztására munkáltatói és oktatási igazolásokat mutatott be, a vádlott élettársa terheességét pedig orvosi dokumentációval támasztotta alá.

Minderre figyelemmel a lőfegyverrel visszaélés miatt a felmentését, egyebekben pedig lényegesen enyhébb büntetés kiszabását kérte, írásbeli indítványával egyezően.

A vádlott felszólalásában megbánásának adott hangot. Ezen túl ismét kifejtette az elsőfokú eljárásban már előadott védekezését, mely szerint fel sem merült benne, hogy az édesapja fegyvere éles lőfegyver volna.

Kértre, hogy a személyi körülményeiben bekövetkezett változásokat a másodfokú bíróság vegye figyelembe a büntetése meghatározásakor.

Az utolsó szó jogán is méltányos büntetés kiszabását kérte.

A kétirányú fellebbezések közül az ügyészi fellebbezés a minősítést támadó részében, az alábbiak szerint alapos.

Az ítéletábra a kétirányú fellebbezések folytán a Fővárosi Törvényszék ítéletét az azt megelőző eljárással együtt a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat maradéktalanul megtartotta.

Figyelemmel volt a kiemelt jelentőségű ügyek Be. XXVIII/A. Fejezetében rögzített általánostól eltérő eljárási rendjére, e körben a tárgyalási időközre vonatkozó szabályokat érvényre juttatta.

A Be. 296.§ (2) bekezdés a) pontjának megtartásával - az ügyész vádiratban foglalt indítványa alapján eljárva - felolvasással tette a tárgyalás anyagává a tanú1 vallomását.

Messzemenően megtartotta a hozzátartozói minőségre tekintettel a Be. 82.§ (1) bekezdés a) pontja alapján mentességet élvező a tanú3 kihallgatására irányadó szabályokat.

A vádlott elfogásáról készült rendőri jelentést helyesen értékelte okirati bizonyítékként, és a vádlott abban foglalt nyilatkozatát is törvényesen mellőzte a vádlott vallomásai köréből.

Igen gondosan, a Be. 302.§ (1) bekezdése alapján tette tárgyalás anyagává a vádlott elfogásáról készített videofelvételt, továbbá a Be. 303.§ (1) bekezdése szerint eljárva mutatta fel a tárgyaláson a bizonyítás szempontjából releváns tárgyi bizonyítékot is.

Az ítélet 10. oldalán kifogástalan magyarázatát adta az irányadó jogszabályok (Be. és a 2005. évi XLVII. tv.) megfelelő értelmezésével annak, hogy milyen okoknál fogva minősíthető törvényesnek a botanikus szakértő eljárása, és a szakértőjelölt közreműködése.

Az elsőfokú bíróság továbbá a Be. 258.§ (3) bekezdés f) pontjának megtartásával számot adott az egyes bizonyítási indítványok elutasításának indokairól is.

Így helyesen utasította el az igazságügyi vegyész-szakértő személyes meghallgatására irányuló védői indítványt, mert az ítéletábra álláspontja szerint sem merültek fel adatok a szakértő által alkalmazott vizsgálati módszer jogszabály-, vagy szakmai protokoll-sértő jellegére.

Ugyancsak meggyőző magyarázattal utasította el a lőfegyver nyilvántartási rendszer adatainak beszerzésére irányuló védői indítványt, mert mégha ennek eredményeképpen igazoltta is válna, hogy a vádlott édesapja sem rendelkezett fegyvertartási engedéllyel, az ilyen tény semmilyen módon nem alkalmas a vádlott büntetőjogi felelősségének befolyásolására.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a lehetséges és szükséges körben lefolytatta, a vád tárgyává tett cselekmények elbírálása szempontjából releváns valamennyi bizonyítékot feltárt, azokat egyenként és összességében is értékelte, mérlegelte. Tényből tényre is helyesen következtetett.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás legnagyobb részében megalapozott, az csak kisebb mértékben hiányos, illetve iratellenes megállapításokat tartalmazott, ezért a tényállást a másodfokú bíróság a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében az iratok tartalma alapján az alábbiakkal egészíti ki, illetve pontosítja:

- A személyi körülményeket a 3. oldal 1. bekezdésében akként pontosítja, hogy a vádlott az iskola tanulói jogviszonyban áll, de tanulmányokat nem végez. Emellett 2016. április 6. napja óta segédmunkás munkakörben a Kft. alkalmazásában áll. Élettársa jelenleg közös gyermekükkel várandós. (másodfokú nyilvános ülésen csatolt igazolások)
- Az ítélet 3. oldal 3. bekezdésének 2. mondatában írt mennyiségi adatokhoz hozzáfűzi, hogy az ott rögzített total-THC a jelentős mennyiség alsó határát meghaladta, annak 817 %-a, azaz több mint nyolcszorosa, de a különös jelentős mennyiség alsó határát nem érte el, annak 81,7 %-a (az ítélet 8. oldal 7. bekezdésében foglaltak átvételével).
- Az ítélet 4. oldal 1. bekezdésében „levágott ágvégnék” jellemzett növényi anyagok helyesen „növényi száraz” (szakvélemény, nyomozati iratok 435. oldal).
- Ugyanezen bekezdés utolsó mondatában írt összesített kábítószer mennyiség helyesen 273,69 gramm, melynek totál-THC tartalma helyesen 7,28 gramm volt.
- E bekezdést kiegészíti továbbá azzal, hogy a lefoglalt kábítószer tiszta hatóanyag-tartalma a csekély mennyiség felső határát meghaladta, annak 116 %-a, de a jelentős mennyiség alsó határát nem érte el, annak mindössze 6 %-a. Ekként a termesztett, és a lefoglalt kábítószer összesített hatóanyag-tartalma a csekély mennyiség felső határát meghaladta, annak 376%-a, a jelentős mennyiség alsó határát azonban nem érte el.

Az így kiegészített és pontosított tényállás már mentes minden, a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt megalapozatlansági hibától és az a másodfokú eljárás során is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét magas színvonalon teljesítette. Ennek keretében önmagában is értékelte a vádlott vallomását, kellő részletességgel rámutatva az abban rejlő ellentmondásokra, következetlenségekre, egyes magyarázatainak hiteltelenségére.

Az ítélet 5. oldal utolsó bekezdésében és 6. oldalán a törvényszék a vádlott vallomásának logikus, ésszerű értékelésével, elemző magyarázattal adott számot arról, hogy a kábítószer szállítás ellenértékéből, ebből következően a szállított csomag lehetséges vételárának nagyságrendi összegéből, abból, hogy korábban többször vásárolt kábítószer a vádlott a megbízójától, továbbá abból, hogy a tanú2 néven megjelölt személy egyébként is illegális kereskedői tevékenységet folytatott, a vádlott ténybeli tévedésére alapított védekezése kizárható volt az általa szállított kábítószer kapcsán.

Ugyanezen tényállási pont tekintetében az elsőfokú bíróság a gépkocsi bérletére, továbbá a vádlottnak a megbízója felé fennálló esetleges tartozására vonatkozó, illetve az elfogásakor keletkezett bizonyítékokat is tüzetesen vizsgálta. Így lényegre törően elemezte a tanú1 és a tanú3 tanúk vallomásait, továbbá az elfogásakor készült rendőri jelentést és videofelvételt, valamint a vádlott által használt gépjármű átvizsgálásáról készült jegyzőkönyvet. Mindezeket egybevetve a vádlott vallomásával, törvényes mérlegeléssel állapította meg tényként, hogy a vádlott általa is tudottan kábítószer szállított az általa bérelt gépkocsival.

A kábítószer mennyiségére és tiszta hatóanyag tartalmára vonatkozó megállapításai során az aggálytalan igazságügyi vegyész-szakértői véleményre támaszkodott.

A vád tárgyává tett tényekre figyelemmel okkal tulajdonított jelentőséget a törvényszék a kereskedés bizonyítékainak, amelyeket szintén alapos vizsgálat alá vetett, ezzel messzemenően eleget téve a Be. 2.§ (2) bekezdésében írt vád kimerítésére vonatkozó, valamint a Be. 75.§ (1) bekezdése szerinti tényállás tisztázási kötelezettségének.

Jóllehet, az ügyben felmerültek olyan adatok, melyek azt látszottak igazolni, hogy a vádlott (a vád szerinti megfogalmazással élve) „kábitószer kereskedelmével foglalkozott”, ennek kétséget kizáró megállapítására a törvényszék - helyesen - nem látott alapot.

Ilyen terhelő bizonyíték volt a vádlott ellentmondásos vallomása, az, hogy olyan, kannabisszal szennyezett mérleget foglaltak le tőle, amelynek mérési hibahatára és a mérleggel mérhető legkisebb mennyiség egyaránt 100 gramm volt, azaz fogyasztási mennyiség ellenőrzésére - szemben a vádlott védekezésével - nem volt alkalmas.

Végül ugyanilyen adatnak tekinthető az, hogy tőle nagyobb mennyiségű kábítószer tárolására alkalmas, és a mérleghez hasonlóan szintén kannabisszal szennyezett dobozokat foglaltak le.

E bizonyítékok azonban a haszonszerzés céljából folytatott rendszeres kereskedői magatartást sem önmagukban, sem pedig együttesen nem igazolják, mint ahogy arra a törvényszék is több helyen helytállóan rámutatott (11. oldal 3. bekezdés, 13. oldal 5-6. bekezdés).

A 2. tényállási pontban írt fogyasztási típusú magatartást illetően az elsőfokú bíróság a vádlott döntő részben beismerő vallomásán túl a botanikus-, a vegyész- és az ujjnyomat-szakértői véleményt értékelte bizonyítékként.

Különös figyelemmel az igazságügyi botanikus-szakértői véleményre, valamint az abból levonható következtetésekre (ítélet 9-10. oldala), az elsőfokú bíróság helyesen vetette el a vádlott azon védekezését, hogy évek alatt gyűjtögette a kannabisz magvakat, és hogy csak kipróbálás céljából termesztette a növényegyedeket. Kellő magyarázattal állapította meg ezzel ellentétben azt, hogy a vádlott saját fogyasztás céljára, szakszerűen termesztette a növényeket.

Az igazságügyi botanikus- és vegyész-szakértői vélemény egybevetése útján helytállóan rögzítette a lefoglalt kábítószer minősítésére kiható mennyiségi- és hatóanyag adatokat a vádirattól eltérő értékekkel. E tekintetben mindössze kisebb pontosításokat látott indokoltnak a másodfokú bíróság a szakértői vélemények alapján.

Ugyanezen tényállási pont vonatkozásában a termesztésen, és a lefoglalt, fogyasztás céljából tartott kábítószereken felül az igazságügyi toxikológus szakértői vélemény elfogadása útján helytállóan állapította azt is a tényállásában, hogy a vádlott fogyasztott is kábítószert.

A lőfegyver tartásával kapcsolatosan a vádlott ténybeli beismerő vallomásán túl az igazságügyi fegyverszakértői véleményt és a 2015. március 19. napján kelt rendőri jelentésben foglalt központi lőfegyver nyilvántartási rendszerre vonatkozó adatokat vette figyelembe. Mindezek alapján logikus ténybeli következtetésekkel vetette el a vádlott azon védekezését, miszerint nem tudta, hogy engedélyköteles fegyvert tart magánál.

Összességében az ítélet az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységével mindenben egyetértett, és immár azt a fellebbezésekkel sem érte támadás - habár ilyen tartalmú jogorvoslati

indítványok - a mérlegelés jogi és logikai szabályainak maradéktalan megtartása miatt - másodfokon sikerre egyébként sem vezethettek volna.

Az ügyészi fellebbezésben írtak ellenére a másodfokú bíróság nem látta indokát az 1. tényállási pont indítványban foglaltak szerinti kiegészítésének. A történeti tényállás a megalapozott jogi konzekvenciák levonásához kellő részletességgel tartalmazza a tényadatokat, nevesen azt, hogy a vádlott a kérdéses kábítószer mennyiséget megbízás alapján szállította az általa bérelt gépkocsival azért, hogy átadja egy ismeretlenül maradt személynek.

Az ezen túli adatok, mint az, hogy a megbízás teljesülését követően az átadott kábítószerrel mi lett volna a célja az átvevőnek, már nem szükségszerű történeti tényállási elemek. Az ezekből levonható következtetések a vádlotti tudattartalom körében értékelendő további adatok, amelyek leginkább a jogi minősítésre tartoznak, ezért az ítélet tábla is abban a körben tér vissza azok mikénti értékelésére.

A védő felmentést célzó indítványa is részben a tényállás kiegészítésével függött össze, hiszen annak megállapítása, hogy a vádlott nem tudott arról, miszerint a tőle lefoglalt fegyver lőfegyvernek minősül és így módon engedélyköteles, ténykérdés. Ilyen kiegészítés azonban a bizonyítékok törvényes mérlegelése folytán nem volt tehető a másodfokú eljárásban sem, a társadalomra veszélyességben való tévedésre való hivatkozást pedig az elsőfokú bíróság is helyesen a jogi értékelése körében vette vizsgálat alá, a másodfokú bíróság ott fejt ki ezzel összefüggő álláspontját.

Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a cselekményeinek jogi minősítése is túlnyomó részt törvényes, ámde az 1. tényállási pontban rögzített cselekmény kapcsán kifejtett álláspontjával a másodfokú bíróság nem mindenben értett egyet.

A terjesztői típusú magatartás jogi minősítése körében az elsőfokú bíróság leszögezte, miszerint bizonyítékok nem álltak rendelkezésre arra, hogy annak a személynek, akinek a vádlott a kábítószer szállította azzal mi lett volna a célja. Azzal magyarázta továbbá a forgalomba hozatali szándék hiányát, hogy a vádlott mindössze egy embernek kívánta továbbítani a kábítószer (ítélet 13. oldal 8. bekezdése). Ugyanakkor a helyes minősülés az ítélet tábla álláspontja szerint nem ennek mentén dől el.

Az elsőfokú bíróság által bemutatott ítélet táblai gyakorlat - a különböző ügyek eltérő sajátosságaira is figyelemmel - a forgalomba hozatali típusú egyes magatartások elhatárolása szempontjából egyértelmű, minden ügyre alkalmazható iránymutatással nem szolgálhat. Emellett az irányadónak tekinthető 1/2007. Büntető Jogegységi Határozat sem követte a megváltozott jogi szabályozást. Ez utóbbinak az elsőfokú bíróság minősítése szerinti átadás, és az ügyészi fellebbezéssel érintett forgalomba hozatal megállapíthatóságára vonatkozó iránymutatásai azonban a mai napig érvényesnek tekinthetők.

A Jogegységi Határozat III/1. és /2. pontjai foglalkoznak a forgalomba hozatalnak az átadástól és a kereskedéstől történő elhatárolásának szempontjaival, kifejtve, miszerint a forgalomba hozatal, miként a kereskedés - szükségszerűen együtt jár az átadással, de nem szűkíthető le a tényleges átadásra. Ez utóbbi jogilag akkor valósul meg, amikor az átadás kizárólag azért történik, hogy a kábítószer az átvevő maga fogyassza el. A forgalomba hozatallal - miként a kereskedéssel is - szükségszerűen együtt járó átadás azonban ezt megelőzően több résztvevőenységből tevődhet össze. Forgalomba hozatalnak minősül a kábítószer több személy részére történő hozzáférhetőségének biztosítása is, ha az egyetlen személyen keresztül egyszeri átadással történik. Ekként forgalomba hozatal, vagyis több személy részére történő hozzáférhetőség biztosítása az is, ha a kábítószer egy

személy útján egyszeri átadással történik. A forgalomba hozatali szándékra az eset egyéb körülményei mellett az átadott kábítószer mennyiségéből is következtetni lehet.

A forgalomba hozatal megkezdéseként értékelendő a forgalmazással összefüggő résztevékenységek megvalósítása, míg akkor válik befejezetté, ha a kábítószer bekerül a forgalomba, vagyis a továbbadás folytán ténylegesen megnyílik annak a lehetősége, hogy a kábítószerhez más, vagy mások is hozzájuthassanak.

A fentieket együttesen értékelve, és már a jelen ügyre is vetítve az átadás és a forgalomba hozatal elhatárolásának leglényegesebb szempontja az, hogy az a személy, akinek az elkövető a kábítószer szállította, maga fogyasztotta volna el a kábítószer, vagy abból más, vagy mások is részesülhettek volna.

Ez esetben a feltételes módú megfogalmazást csak és kizárólag az teszi indokolttá, hogy a tényállásban írt bűncselekményt a nyomozó hatóság tettenérése megszakította, nem pedig az, hogy az ilyen következtetés levonásához egyszerű feltételezés is elegendő.

A megrendelő kábítószerre vonatkozó céljaira közvetlen bizonyítékok (pl. terhelő vallomások formájában) ugyanis valóban nem álltak rendelkezésre. Ellenben a kábítószer mennyisége, és az, hogy a vádlott maga is ellenszolgáltatás fejében végezte a tevékenységét, konkrét tények, amelyekből további tényekre lehet és kell is következtetést vonni.

Az elsőfokú bíróság részben helyesen utalt arra, hogy a Btk. 178.§ új rendelkezésével - azaz a különös jelentős mennyiségre elkövetés fordulatának beiktatásával - fontos jogértelmezési támpontot szolgáltatott a jogalkalmazók számára, de ez nem vezethet a logikai szabályok - köztük a ténybeli következtetések - totális kiiktatásához, ekként szüntetve meg a bűncselekménnyel érintett kábítószer mennyiségének az eset összes körülményével való együttes értékelésének lehetőségét.

Egyedül az indokolta a kérdéses rendelkezés beiktatását, hogy a gyakorlatban igenis előfordulnak olyan esetek, amikor (különösen) jelentős mennyiségű kábítószerre követi el az elkövető a cselekményét (pl. konkrét felvásárló nélkül kábítószer „nagyüzemi” előállítás, vagy rövid időn keresztül „nagyüzemi” kábítószer termesztés), de egyéb tényadat híján csak a Be. 4.§ (2) bekezdésében írt alapelv sérelmével kerülhetne sor pusztán a kábítószer mennyiségéből további következtetések levonására.

Abban az esetben viszont, ha a kábítószer mennyiségére alapított ténybeli következtetések levonásához további támpontok (adatok, bizonyítékok, köztudomású ismeretek, természettudományos tények, törvényszerűségek stb.) is rendelkezésre állnak, és ezek alapján kétséget kizáró következtetést lehet vonni az elkövető szándékára, tudattartalmára, ennek továbbra sem lehet akadálya a Btk. 178.§ (2) bekezdés c) pontjának rendelkezése.

Nagyobb, tipikusan nem fogyasztási adagú kábítószer esetén tehát valóban gondosan kell vizsgálni az eset összes körülményét és azon keresztül az elkövetői tudattartalmat, melynek megítélése igen összetett kérdés, kiváltképpen akkor, ha az elkövető cselekményét időközben leleplezték vagy a végfelhasználói oldal konkrét célja tényadatok hiányában nem vált megismerhetővé. Ez a vizsgálódás - amint arra az elsőfokú bíróság is rámutatott a „megszerzés” értelmezése kapcsán - nem különböztethet a más bűncselekmények esetén alkalmazott módszerektől, ezért kábítószerre elkövetett bűncselekményeknél fontos szerepet kell tulajdonítani a kábítószer mennyiségének, valamint a drogkereskedelem feketepiaci törvényszerűségeinek is.

A fentieket a jelen esetre vetítve a következők állapíthatók meg:

Mindenekelőtt rámutat az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság logikus érveléssel vezette le azt, hogy a vádlott magatartása egy eseménysorozat része, tevékenysége a megbízó és a célállomás közé ékelődik, és ekként a többi résztvevő cselekményétől elválaszthatatlan.

Ebben a folyamatban az irányadó tényállás szerint a vádlott több mint 12 kg kábítószer szállított konkrét személynek, de még célba érése előtt tetten érték.

Mint ahogy az elsőfokú bíróság ítéletében több esetben is tényeken nyugvó logikai művelettel következtetett a vádlott tudattartamára, kizárva a védekezésének létjogosultságát (így azt, hogy nem tudott arról, miszerint kábítószer szállít, továbbá a lőfegyver tekintetében a ténybeli tévedését), ugyanezt nem végezte el a forgalmazó típusú magatartást érintően. Márpedig csak ilyen módon lehetett volna minden szempontból megalapozottan állást foglalni abban a kérdésben, hogy mit fogott át a vádlott tudattartalma, mit kellett reálisan felismernie, a bűncselekmény megszakítása esetén ugyanis ezek azok a lényeges elemek, melyek a szándékra vonatkozó jogi konzekvencia levonásához szükségesek.

Kiindulva a BJE már ismertetett iránymutatásából, bármely elkövetőnek az átadásért abban az esetben állhat fenn a felelőssége, ha kizárólag abból a célból történik, hogy a kábítószer az átvevő maga fogyassza el. Több mint 12 kg kábítószer esetében ez teljes mértékben kizárható. Túllépve azon, hogy a vádlott által szállított mennyiség a fogyasztási adagnak sokszorosa, ilyen mennyiség raktározási célú megszerzése későbbi fogyasztás céljából sem éppen tekinthető szokásosnak, mi több: nem célszerű, nem ésszerű magatartás.

A kérdéses kábítószer mennyisége ugyanis (pl. napi 5 gramm elfogyasztott mennyiséggel számolva) 6 és fél évig (valószerűtlenül nagy, napi 10 grammal számolva pedig még mindig több mint 3 évig) volna elég. Köztudomású, hogy a kannabisz hatóanyaga az idő előrehaladtával igen rövid ideig nő, de azután fokozatosan, drasztikusan lecsökken. Ezt a törvényszerűséget kannabiszt fogyasztók - így a vádlott is - kétségen felül ismerik.

A vádlott az általa szállított mennyiségből, és abból a tényből, hogy maga is ellenérték fejében végezte tevékenységét, semmi másra nem következtethetett, egyedül arra, hogy a kábítószer a célszemély legalábbis nem egymaga fogja elfogyasztani, hanem abból másnak vagy másoknak is juttat. Ez pedig jogi aspektusból már nem más, mint forgalomba hozatal. Nem szükséges azt tudnia a vádlottnak, hogy az a személy, aki átvette volna a kábítószer, ellenérték nélkül vagy ingyenesen adott volna tovább belőle másoknak, de azt sem, hogy hányan lehettek volna, vagy kik lettek volna ezek a személyek, e körülmények még a forgalomba hozatal befejezettsége esetén sem ismervei a bűncselekménynek.

A vádlott szándéka tehát egyértelműen nem az átadásra, hanem a forgalomba hozatalra terjedt ki, és a vádlott elsőfokú bíróság által elfogadott vallomásában megjelölt a tanú2 nevű személy szándéka is nyilvánvalóan erre kellett, hogy irányuljon, azaz a vádlott a megbízójával szándékegyeségekben cselekedett.

A már hivatkozott jogegységi határozat a forgalmazás (és kereskedés) tettesi körébe vonja mindazon személyeket, akik a magatartásukkal aktívan hozzájárulnak ahhoz, hogy a kábítószer bekerüljön a kábítószer feketepiaci forgalmába, eljusson viszonteladókhoz, illetve fogyasztókhoz. Ebből következően tehát az ítéletábra a főügyészség azon álláspontját is osztotta, mely szerint a vádlott az 1. tényállási pont esetén önálló tettesként vonható felelősségre. Miután pedig a vádlott cselekménye már azelőtt lelepleződött, hogy a kábítószer a rendeltetési helyére eljuttathatta volna, a bűncselekmény kísérleti szakban maradt.

Így összességében a vádlott az 1. tényállási pontban írt magatartásával megvalósította a Btk. 176.§ (1) bekezdés III. fordulata és - a jelentős mennyiségre figyelemmel - a (3) bekezdés szerint minősülő kábítószer kereskedelem büntettének a kísérletét. Ennek folytán tehát az ítélőtábla a bűnsegédi elkövetésre utalást mellőzte és a jogszabályi hivatkozást az elsőfokú bíróság által meghatározott II. fordulathoz képest III. fordulatra módosította.

Az elsőfokú bíróság minősítése a kábítószer termesztése és fogyasztása tekintetében kifogástalan. Helyesen állapította meg az ugyanazon törvényhelybe ütköző különböző elkövetési magatartások tekintetében a természetes egységet, és arra is messzemenően helyesen hivatkozott, hogy a fogyasztás a jelen esetben önállóan nem büntethető magatartás.

A lőfegyverrel visszaélés büntettének a jogi értékelése szintén teljes mértékben törvényes volt, a másodfokú bíróság az ítélet 15. oldal utolsó bekezdésében írt pontos jogszabályi megjelölésnek megfelelően korrigálta az ítélet rendelkező részét azzal, hogy feltüntetni rendelte a Btk. 325.§ (1) bekezdésének a) pontját is.

E körben a védő felmentésre irányuló indítványát az ítélőtábla nem osztotta. Az elsőfokú bíróság igen részletesen számot adott arról, milyen tények és ténybeli következtetések alapján zárható ki a vádlott tévedésre alapított védekezése. A vádlottnak komoly alapja nem volt arra, hogy feltételezze az általa birtokolt fegyverről, miszerint az nem engedélyköteles. Ezen túlmenően Magyarországon a beszámítási képessége teljes birtokában lévő egyetlen állampolgár sem hivatkozhat alappal a jogszabály ismeretének hiányára. A Btk. 325.§-ának háttérjogszabályai, nevezetesen a lőfegyverekről és lőszerekről szóló 2004. évi XXIV. törvény és a 253/2004.(VIII.31.) Kormányrendelet szigorú engedélyeztetési eljáráshoz köti a lőfegyverek megszerzését, tartását, birtoklását és ezt mindenkinek ismernie kell. A vádlottban fel kellett, hogy merüljön, hogy az általa örökölt fegyver akár lőfegyver is lehet, ez pedig a ténybeli tévedés és a társadalomra veszélyességben való tévedés lehetőségét egyaránt kizárja, miként a gondatlan elkövetést is. Ugyanis amennyiben fel kellett, hogy merüljön ez a lehetőség, úgy a vádlott eshetőleges szándéka a bűncselekményre kiterjedt és ily módon büntetőjogi felelősséggel tartozik a lőfegyver birtoklásáért.

Az elsőfokú bíróság a joghátrány alkalmazása szempontjából jelentős tényezőket feltárta, azonban az egyik bűncselekmény minősítésbeli megváltoztatására figyelemmel a másodfokú bíróság az enyhítő körülmények köréből mellőzi a bűnsegédi elkövetést, ellenben helyébe feltünteti azt, hogy a legsúlyosabb bűncselekmény kísérleti szakban rekedt.

A kábítószer birtoklása esetén a csekély mennyiség felső határát épphogy meghaladta a kábítószer mennyisége, amelyet enyhítő körülményként indokolt figyelembe venni.

A lőfegyverrel visszaélés vonatkozásában pedig az eset összes körülményei teszik viszonylag csekélyebb tárgyi súlyúvá a vádlott által elkövetett bűncselekményt.

Ellenben osztotta a jelen tanács a kábítószerre elkövetett bűncselekmények elszaporodottságával kapcsolatos ügyészi álláspontot, így ezt a vádlott terhén értékelte. A magyarázata a Fővárosi Ítélőtábla - hivatalos tudomáson alapuló - ügyforgalmának adataiból adódik [v.ö. 56/207. BK vélemény III/11. pontja].

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság által kiszabott fő- és mellékbüntetést a másodfokú bíróság szükségesnek, de egyben elégségesnek is találta, annak sem súlyosítása, sem enyhítése nem volt indokolt.

A vádlott igen kedvező személyi körülményei, a túlsúlyban lévő enyhítő tényezők, különösen pedig az, hogy a kereskedői típusú bűncselekmény csak kísérlet, az elsőfokú bíróság által megválasztott szabadságvesztés tartamában maradéktalanul értékelést nyertek, így a védelem által hivatkozott körülmények legfeljebb ahhoz voltak elegendők, hogy az enyhítő szakasz alkalmazásának helytállóságát megalapozzák.

Az elsőfokú bíróság minden, joghátránnyal összefüggő, és egyéb, járulékos rendelkezése törvényes volt.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék 8.B.1006/2015/32. számú ítéletét a Be. 372.§ (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Pótolta a vádlottal szemben az ítélet kihirdetése után foganatosított kényszerintézkedések adatait.

Budapest, 2016. november 11.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet s.k.,
a tanács elnöke

. Borbás Virág Bernadett s.k.,
előadó bíró

Csiszárné dr. Kertész Andrea s.k.,
bíró

A Fővárosi Törvényszék 8.B.1006/2015/32. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.108/2016/16. számú ítéletében írt változtatással 2016. november 11. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2016. november 11.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet s.k.,
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő